

Vətəndaşların seçki hüququnu pozan hərəkətlərdən (hərəkətsizliklərdən) və qərarlardan şikayətlərin araşdırılması məqsədi ilə Mərkəzi Seçki Komissiyasının nəzdində yaradılmış ekspert qrupunun üzvü Rafiq Abbasovun 2015-ci il noyabrın 1-də keçirilmiş Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisinə seçkilərdə 42 sayılı Sumqayıt ikinci seçki dairəsi üzrə qeydə alınmış namizəd Babalı Hafiz Ərköyün oğlunun Mərkəzi Seçki Komissiyasına daxil olmuş 9 noyabr 2015-ci il tarixli 151 sayılı müraciəti üzrə

RƏYİ

Bakı şəhəri

12 noyabr 2015-ci il

Mən, ekspert qrupunun üzvü Rafiq Abbasov 2015-ci il noyabrın 1-də keçirilmiş Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisinə seçkilərdə Mərkəzi Seçki Komissiyasına daxil olmuş 42 sayılı Sumqayıt ikinci seçki dairəsi üzrə qeydə alınmış namizəd Babalı Hafiz Ərköyün oğlunun 9 noyabr 2015-ci il tarixli 151 sayılı yazılı müraciətini araşdıraraq müəyyən etdim:

Müraciət Azərbaycan Respublikası Seçki Məcəlləsinin və "Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Seçki Komissiyasına və dairə seçki komissiyalarına seçki hüquqlarının pozulması ilə əlaqədar şikayət və müraciətlərin verilməsi və onlara baxılması qaydaları haqqında" Təlimatın tələblərinə uyğun tərtib edildiyindən və nəzərdə tutulan şikayət vermə müddətində verildiyindən araşdırmaya qəbul edilmişdir.

2015-ci il noyabrın 1-də keçirilmiş Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisinə seçkilərdə 42 sayılı Sumqayıt ikinci seçki dairəsi üzrə qeydə alınmış namizəd Babalı Hafiz Ərköyün oğlu 9 noyabr 2015-ci il tarixdə Mərkəzi Seçki Komissiyasına yazılı müraciət edərək seçkiqabağı təşviqatın aparılmasında ona müvafiq şəraitin yaradılmamasını, səsvermə günü seçki dairəsinin bəzi seçki məntəqələrində qanun pozuntularının olduğunu iddia etmiş, həmin məntəqələr üzrə səsvermənin nəticələrini, dairə seçki komissiyasının 7 noyabr 2015-ci il tarixli 42/105 sayılı qərarının ləğv edilməsini və seçki dairəsi üzrə səsvermənin nəticələrinin etibarsız hesab edilməsini xahiş etmişdir.

Araşdırma prosesində müraciət etmiş deputatlığa namizədlə əlaqə saxlanılmış, əlavə sənədlər və materiallar təqdim etmək, araşdırmada və iclasda iştirak etmək hüquqlarının olması izah edilmişdir. H.Ə.Babalı araşdırmada iştirak etmiş, səsvermə günü müşahidəçiləri tərəfindən seçki məntəqələrində tərtib edilməsi ehtimal olunan 37 ədəd akt araşdırmaya təqdim olunmuş, qanun pozuntularını özündə ehtiva edən digər əlavə sənəd və materiala malik olmadığını bildirmiş və onun iclasda iştirakı təmin edilmişdir.

Ərizəçi müraciətində səsvermə günü 42 sayılı Sumqayıt ikinci seçki dairəsinin 5, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 15, 16, 18, 19, 25, 27, 29, 32, 34, 35, 37

və 38 sayılı seçki məntəqələrində seçicilərin şəxsiyyət vəsiqələrinin və barmaqlarının yoxlanılması, mürəkkəblə işarələnməsi prosesini müşahidəçilər tərəfindən müşahidə edilə bilməməsini, müşahidə üçün normal şəraitin yaradılmamasını, seçki məntəqəsinin ərazisində qeydiyyatda olmayan seçicilərin səs verməsini, bir şəxsin iki dəfə seçki məntəqəsinə daxil olmasını, seçki bülleteni almış seçicilərin imzalarının və istifadə edilməmiş seçki bülletenlərinin sayılmamasını, seçki məntəqəsində video çəkilişin aparılmasına icazə verilməməsini, bir seçki məntəqəsi üzrə səsvermənin nəticələrinə dair protokolun surətinin onun tərəfindən təyin edilmiş məşvərətçi səs hüquqlu üzvə verilməməsini, məntəqələr üzrə seçici fəallığının aşağı olmasını, səslərin sayılması və səsvermənin nəticələrinin müəyyən edilməsi zamanı qanun pozuntularına yol verildiyini bildirərək yuxarıda qeyd edilən seçki məntəqələrindən yalnız 15-i üzrə səsvermənin nəticələrinin ləğv edilməsini və seçki dairəsi üzrə səsvermənin nəticələrinin etibarsız sayılmasını tələb etmişdir.

Araşdırma prosesində ərizəçi H.Ə.Babalı tərəfindən 15 seçki məntəqəsi üzrə təqdim edilmiş səsvermə günü müxtəlif seçki məntəqələrində tərtib edilməsi iddia edilən aktlar araşdırılmış, bəzi aktlar arasında ziddiyyətin olduğu, digər aktların isə eyni məzmunlu və ümumi xarakterli olduğu müəyyən edilmişdir.

Belə ki, səsvermə günü həmin seçki dairəsinin 5 sayılı seçki məntəqəsində namizədin müşahidəçiləri T.İ.Ağalarbəyli, R.Ə.Nağıyev və R.V.Əhmədzadə tərəfindən səslərin sayılması zamanı yol verilmiş qanun pozuntuları barədə saat 20.00-da tərtib edilmiş akt həmin şəxslər tərəfindən eyni saatda 6 sayılı seçki məntəqəsi üzrə də tərtib edildiyindən qeyd edilən aktlar etibarlı hesab edilərək sübut kimi qiymətləndirilə bilməz. Çünki, müxtəlif seçki məntəqələrində pozuntunun baş verməsi barədə eyni şəxslərin eyni vaxtda akt tərtib etmələri qeyri-mümkündür. Bundan başqa, 5 sayılı seçki məntəqəsi məntəqə seçki komissiyası sədrinin arayışı əsasında müəyyən edilmişdir ki, səsvermə günü R.Ə.Nağıyev həmin seçki məntəqəsində müşahidəçi kimi qeydiyyatdan keçməmişdir.

Araşdırma prosesində aydın olmuşdur ki, 7 sayılı seçki məntəqəsində iddia edilən pozuntulara dair saat 8.00-da müşahidəçi S.Ə.Zeynalov tərəfindən akt tərtib edilsə də, məntəqə seçki komissiyası sədrinin verdiyi arayışdan görünür ki, S.Ə.Zeynalov həmin seçki məntəqəsində müşahidəçi kimi 14.43-də qeydiyyatdan keçmişdir.

Bundan başqa, 9 sayılı seçki məntəqəsində müşahidəçi E.S.Hacıyev tərəfindən saat 19.00-da iddia edilən pozuntulara dair akt tərtib edilsə də, məntəqə seçki komissiyasının sədrinin verdiyi arayışa əsasən müəyyən edilir ki, E.S.Hacıyev həmin seçki məntəqəsini saat 14.10-da tərk etmiş və gün ərzində seçki məntəqəsinə qayıtmamışdır.

Göründüyü kimi, müraciətdə göstərilən halların təsdiq edilməsi ilə bağlı H.Babalı tərəfindən təqdim edilən bəzi aktların düzgünlüyü və möhtəbərliyi şübhə doğurduğundan onlar sübut kimi qiymətləndirilə bilməz.

Araşdırma prosesində ərizəçinin mübahisələndirdiyi seçki məntəqələri üzrə 5 saylı seçki məntəqəsində müşahidəçi olmuş M.A.Aslanov, Z.İ.Quliyeva, Z.H.Şıxıyeva, Ə.Y.Əliyev, V.F.Ələkbərov, məntəqə seçki komissiyasının sədri A.H.Hüseynov, katibləri N.B.Ağayeva, S.Ə.Xankişiyyə, üzvləri A.Abbasova, N.Lətifova, D.A.Novruzova və məşvərətçi səs hüquqlu üzvü Ə.S.Quliyev, 6 saylı seçki məntəqəsinin müşahidəçisi olmuş K.U.Ələkbərov, S.A.Mahmudova, N.A.Mikayılov, C.F.Cəfərova, F.S.İslamov, məntəqə seçki komissiyasının sədri R.T.Əlirzayeva, katibləri M.V.İsayeva, T.A.Məmmədov, üzvləri H.B.İbrahimova, G.A.Ağzadə, A.A.Novruzov və məşvərətçi səs hüquqlu üzvü S.C.Quliyeva, 7 saylı seçki məntəqəsinin müşahidəçisi olmuş G.S.Şükürova, E.C.Rzayev, H.Ə.Hüseynov, B.M.Paşayev, M.X.Ağayev, L.M.Nəcəfova, A.M.Quliyeva, Y.A.İsmayılova, T.F.Xalıqova, məntəqə seçki komissiyasının sədri Q.A.Abdurahmanov, katibləri S.S.Nəcəfquliyeva, N.A.Talehli, üzvləri M.S.Verdiyeva, S.N.Bağirova, Q.T.Rusdemova və məşvərətçi səs hüquqlu üzvü F.A.Fətəliyev, 8 saylı seçki məntəqəsinin müşahidəçisi olmuş S.B.Mustafayeva, A.S.Səmədova, M.Ç.Həsənova, E.C.Rzayev, T.T.İbrahimli, Y.Ətəliyeva, M.V.Əzizov, J.Y.Bünyatova, məntəqə seçki komissiyasının sədri M.Əliyev, katibləri S.Ş.İsmayılova, V.H.İsayeva, üzvləri F.Kamran qızı, Z.İ.Babayev və məşvərətçi səs hüquqlu üzvü S.Ş.Səmədli, 9 saylı seçki məntəqəsinin müşahidəçisi olmuş S.N.Şəfiyev, S.M.Ağayeva, N.Z.Bağirov, məntəqə seçki komissiyasının sədri R.K.Məhərrəmov, katibləri K.İ.Quliyeva, F.S.Orucova, üzvləri K.C.Vəlizadə, S.H.İsayeva və R.R.Qasımzadə, 10 saylı seçki məntəqəsinin müşahidəçisi olmuş C.M.Hacinski, A.S.Köçərli, C.C.Əhmədova, S.Nəzərova, E.Əliyev, G.İ.Məmmədova, Z.Süleymanova, K.Quliyeva, məntəqə seçki komissiyasının üzvləri E.Dəmirov, T.B.Quliyeva, Q.Ş.Qədəşova, E.A.Sadıqlı, V.Hüseynov, R.Süleymanova, məşvərətçi səs hüquqlu üzvü N.Ə.Asanlı, 12 saylı seçki məntəqəsinin müşahidəçisi olmuş N.Ə.İsmayılov, Ə.Ə.Məmmədov, İ.N.Məmmədov, C.N.Abbasova, Q.İ.Əliyev, V.H.Əmirov, Z.İ.Əliyeva, A.Ş.Davudova, V.Ə.Xəlilova, T.H.Mehdiyeva, məntəqə seçki komissiyasının üzvləri məntəqə seçki komissiyasının sədri F.H.Məmmədov, katibləri S.Ə.Ələkbərova, D.M.Abdullayeva, üzvləri T.Ə.Ətəliyeva, F.İ.Bağromova və N.R.Əşrəfova, 13 saylı seçki məntəqəsinin müşahidəçisi olmuş R.S.Vəliyeva, T.M.Xəlilova, Z.B.Cabbarova, F.R.Ağahüseynov, M.İ.Ələsgərova, R.S.Fətəlieva, İ.Q.Quliyev, məşvərətçi səs hüquqlu üzv V.Ə.Bayramzadə, seçki məntəqəsi məntəqə seçki komissiyasının sədri N.M.Süleymanov, katibləri S.Ə.Quliyeva, M.M.Əlimirzəyev, üzvləri S.Ə.Mehdiyev, F.İ.Hümbətova və M.E.İsgəndərova, 15 saylı seçki məntəqəsinin müşahidəçisi olmuş müşahidəçilər Y.A.Kazımova, M.M.Həməzəyev, B.M.Mustafayev, Z.A.Pirəliyeva, S.M.Mustafayeva, S.Ə.Tağıyeva, İ.X.Abbasova, R.Ə.Ətəliyev, seçki məntəqəsi məntəqə seçki komissiyasının sədri N.M.Təhməzov, katibləri N.Y.Novruzova, S.H.Bədəlova, üzvləri A.M.Məmmədova, G.Q.Qədimaliyeva, C.B.Yusifova

və məşvərətçi səs hüquqlu üzv C.Ə.Quliyev, 16 sayılı seçki məntəqəsinin müşahidəçisi olmuş İ.A.Ağayev, P.R.Babayeva, M.M.Rəhimov, Ə.Ə.Abbasov, Z.A.Qurbanov, seçki məntəqəsi məntəqə seçki komissiyasının sədri N.K.Dadaşova, katibləri K.K.Məmmədova, M.P.Baxşiyeva, üzvləri Ş.R.Quliyeva, A.Ə.Heydərova, N.S.Cəfərov və məşvərətçi səs hüquqlu üzv E.K.Maqsudov, 18 sayılı seçki məntəqəsinin müşahidəçisi olmuş N.Q.Əhmədova, N.C.Haqverdiyeva, G.M.Müzəffərova, E.B.Qasımova, Ş.B.İbrahimova, məşvərətçi səs hüquqlu üzv Ə.Ə.Qurbanov, məntəqə seçki komissiyasının üzvləri Q.Q.Mikayılov, A.C.Əliyeva, Ş.Z.Nağıyeva, T.E.Sadıqlı, S.G.Əsədova, 19 sayılı seçki məntəqəsinin müşahidəçisi olmuş E.Ə.Pərvanəyeva, R.Cəbrayılova, M.Kazımova, A.Qurbanova, F.Z.Aslanova, A.R.Cəfərova, O.R.Abdullayeva, Ç.Ə.Tağıyev, İ.F.Bağırılı, Z.Ə.Məlikova, məntəqə seçki komissiyasının üzvləri Y.Ə.Rzayev, L.Ş.Səmədova, P.Ə.Babayeva, E.C.Fərzəliyeva və S.R.Məmmədova, 25 sayılı seçki məntəqəsində müşahidəçi olmuş Z.Ə.Zeynalova, M.B.Hacıyeva, G.F.Kərimova, Ç.Ə.Bəylərova, K.R.Quliyev, məntəqə seçki komissiyasının üzvləri, T.E.Dumanova, Y.Əbilova, R.C.Akimova, Z.A.Musayeva, Z.H.Nağıyeva və Ə.Abbasova, 27 sayılı seçki məntəqəsində müşahidəçi olmuş M.B.Məmmədova, N.Ş.Cəbrayılova, M.M.Mir-Ələkbərov, A.S.Cəfərova, M.İ.Məmmədova, K.S.Hüseynova və X.Ə.Novruzova, məntəqə seçki komissiyasının üzvləri M.S.Quliyev, T.İ.Babayeva, A.A.Atamova, R.Ə.Rzayeva, K.H.Hacıyeva və T.İmanova, 37 sayılı seçki məntəqəsində müşahidəçi olmuş S.A.Allahverdiyeva, A.B.Məmmədova, H.E.Hüseynova, X.F.Hüseynova, S.Q.Cəbiyeva, A.R.İmanova, R.H.Zülfüqarova, M.A.Gülməmmədova, M.X.Məmmədova, M.C.Abdullayeva, E.F.Rəcəbli, S.Y.Babayeva, məntəqə seçki komissiyasının üzvləri S.A.Allahverdiyeva, A.B.Məmmədova, H.E.Hüseynova və X.F.Hüseynova öz izahatlarında müşahidəçilər üçün sərbəst və maneəsiz müşahidə aparmaq üçün normal şərait yaradıldığını, sərbəst müşahidənin aparılmasında qanun pozuntularının baş verməsi barədə məntəqə seçki komissiyalarına hər hansı bir müraciət daxil olmamış, səsvermənin nəticələrinə dair məntəqə seçki komissiyalarının protokollarının surətinin heç bir mane olmadan aldıklarını və seçki məntəqəsini tərk etdiklərini, səsvermə və səslərin hesablanması prosesində hər hansı qanun pozuntusuna rast gəlmədiklərini bildirmişlər.

Ərizəçi müraciətində 29, 32, 34, 35 və 38 sayılı seçki məntəqələri üzrə səsvermənin nəticələrinin ləğv edilməsini tələb etməsə də, araşdırma zamanı iddia edilən qanun pozuntuları həmin seçki məntəqələrində səsvermə günü iştirak etmiş seçki subyektlərinin izahatları ilə təkzib olunmuşdur.

Bundan başqa, dairə seçki komissiyası tərəfindən təqdim edilmiş arayışdan görünür ki, həmin seçki dairəsinin ərazisində seçkiqabağı təşviqatın aparılması üçün seçkiqabağı təşviqat subyektlərinə bərabər imkanlar və şərait yaradılmış, seçki dairəsi üzrə qeydə alınmış namizədlər müxtəlif vaxtlarda seçicilərlə sərbəst görüşlər keçirmişlər. Bu hal qeydə

alınmış namizədlər T.F.Mirkişilinin, T.T.Mirzəyevanın, Ə.İ.Qafarovun, N.R.Səlimovanın və K.A.Səfərlinin izahatları ilə də öz təsdiqini tapmışdır. Eyni zamanda seçkiqabağı təşviqatın pozulması halları ilə bağlı dairə seçki komissiyasına hər hansı bir müracət daxil olmamışdır.

Beləliklə, 42 sayılı Sumqayıt ikinci seçki dairəsinin dislokasiyasında olan bir sıra seçki məntəqərində baş verməsi ehtimal olunan qanun pozuntuları ilə bağlı digər iddialar da öz təsdiqini tapmadığından və səsvermə keçirilməsi və ya səsvermənin nəticələrinin müəyyənləşdirilməsi zamanı seçkilərdə 42 sayılı Sumqayıt ikinci seçki dairəsi üzrə seçicilərin iradəsini müəyyənləşdirməyə imkan verməyən qanun pozuntuları olmadığından deputatlığa qeydə alınmış namizəd Babalı Hafiz Ərköyün oğlunun müraciəti əsassız hesab edilərək təmin edilməməli, həmin dairə seçki komissiyasının 7 noyabr 2015-ci il tarixli, 42/105 sayılı qərarı qüvvədə saxlanılmalıdır.

Yuxarıda göstərilənləri əsas götürərək, Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Seçki Komissiyası Azərbaycan Respublikası Seçki Məcəlləsinin 19.4-cü, 28.2-ci, 112-ci, 112-1-ci maddələrinə və "Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Seçki Komissiyasına və dairə seçki komissiyalarına seçki hüquqlarının pozulması ilə əlaqədar şikayət və müraciətlərin verilməsi və onlara baxılması qaydaları haqqında" Təlimatın 1, 2, 4, 6, 7 və 8-ci hissələrinə əsasən **rəyə gəldim:**

1. 42 sayılı Sumqayıt ikinci seçki dairəsi üzrə qeydə alınmış namizəd Babalı Hafiz Ərköyün oğlunun Mərkəzi Seçki Komissiyasına daxil olmuş 9 noyabr 2015-ci il tarixli 151 sayılı müraciəti əsassız olduğundan təmin edilməsin və həmin dairə seçki komissiyasının 7 noyabr 2015-ci il tarixli, 42/105 sayılı qərarı qüvvədə saxlanılsın.

2. Rəy qəbul edildiyi andan 18 saatdan gec olmayaraq dərc olunsun (internet saytına yerləşdirilsin) və surəti müraciət etmiş şəxslərə göndərilsin.

Ekspert qrupunun üzvü

Rafiq Abbasov